

B. 1744

~~IZ OBLASTI ZAŠTITE I PROMICANJA
KULturne baštine~~

27

~~IZ OBLASTI ZAŠTITE I PROMICANJA
KULturne baštine~~

Dr. Ing. Milan Anić

ZAGREB, Vukotinovićeva ul. 2.

**O RASPROSTRANJENOSTI
EVROPSKOG PITOMOG KESTENA**
S OSOBITIM OBZIROM
NA NEZAVISNU DRŽAVU HRVATSKU
I SUSJEDNE ZEMLJE

Z A G R E B 1942.

TISKARA C. ALBRECHT (P. ACINGER), ZAGREB, RADIĆEVA UL. 26.

UVOD

Pitomi kesten važno je drvo velikog dijela južnoevropskih šuma. Za nas je on od osobitog značenja, jer je obilnije rasprostranjen u mnogim našim krajevima. Kesten pripada među naše autohtono drveće. S obzirom na njegove šumsko-uzgojne prednosti, kao i s obzirom na mnogobrojne koristi, koje se od njega dobivaju, te koje bi se valjanim uzgajanjem mogle dobiti, zaslužuje i kod nas ova vrsta svestrano izučavanje i promicanje.

Svrha je ovoj knjižici da daje u kratko pregled o prirodnom i umjetno proširenom arealu evropskog pitomog kestena. Opširnije sam se kod toga osvrnuo na našu državu. Nalazišta kestena, koja sam osobno proučavao, opisana su detaljnije. Ostala nalazišta opisana su prema podacima iz literature, a više nalazišta kod nas navedeno je prema saopćenjima dobivenim od naših šumara.

Radnju sam dovršio još u 1939. g., ali radi novčanih poteškoća nije do sada mogla biti odštampana. U međuvremenu proširio sam je i upodpunio novijim podacima.

Pitanjem rasprostranjenosti kestena kod nas, kao i proučavanjem njegovih ekoloških odnosa, kanim se i dalje baviti. Ovaj rad objelodanio sam sa željom, da posluži kao osnova za upodpunjivanje dosadanih i prikupljanje novih podataka o kestenu u našoj domovini. Nadam se, da će me kolege šumari i dalje u ovome pomoći.

Knjižicu sam napisao u Zavodu za uzgajanje šuma na Poljodjelsko-šumarskom fakultetu u Zagrebu. Predstojniku toga Zavoda sveuč. profesoru g. dru Andriji Petračiću, koji mi je omogućio odnosna terenska putovanja, a i inače mi u svemu izišao u susret, dugujem najdublju zahvalnost. Sveuč. profesoru g. dru Ivi Pevaleku puno sam zahvalan na važnim uputama. Profesoru šumarstva u Firenzi g. dru A. de Philippisu najsrdačnije i ovdje zahvaljujem na tom, što mi je osobitom susretljivošću preveo sadržaj knjižice na talijanski jezik.

Naročitu hvalu dugujem Odjeljenju za šumarstvo bivše Banovine Hrvatske, kao i Odjeljenju za šumarstvo Ministarstva šumarstva i rudarstva Nezavisne Države Hrvatske u Zagrebu na novčanoj podpori, koja mi je dana kao pripomoć za štampanje ove knjižice.

S A D R Ž A J

Uvod	3
Općenito o rodu <i>Castanea</i>	5
Važnije botaničke osobine evropskog pitomog kestena	9
O rasprostranjenosti evropskog pitomog kestena	14
A. Kesten na Balkanskom Poluotoku	15
I. Mediteransko područje Balkanskog Poluotoka	15
a) Istra	19
b) Hrvatsko Primorje s otočjem	27
c) Dalmacija s Bokom Kotorskom	32
d) Južna Hercegovina	39
e) Crnogorsko primorje s Crmnicom i Krajinom kod Skadar- skog Jezera	39
f) Općenito o kestenu na istočno-istarskom, hrvatsko-dalma- tinskom i crnogorskom Kršu	46
g) Albanija	48
h) Grčka	48
i) Evropska Turska	50
II. Unutrašnjost Balkanskog Poluotoka	50
a) Jugoistočni ogranci Alpa	53
b) Hrvatska (u užem smislu) i Slavonija	56
c) Bosna	77
d) Sjeverna Hercegovina	79
e) Srbija	79
f) Sandžak Novi Pazar	80
g) Macedonija	80
h) Bugarska	85
B. Kesten na Apeninskom Poluotoku i susjednom otočju	86
C. Kesten u području Alpa	90
D. Kesten u području Rajne	94
E. Kesten u Francuskoj	95
F. Kesten na Pirenejskom Poluotoku	97
G. Kesten u sjeverozapadnoj Africi	99
H. Kesten u Maloj Aziji i susjednim zemljama	100
O vertikalnom rasprostranjenju evropskog kestena	101
Osvrtna na rasprostranjenost pitomog kestena u Hrvatskoj i susjednim zemljama	103
Osvrtna na rasprostranjenost pitomog kestena u Evropi	109
a) Rasprostranjenost kestena u pradaвної prošlosti	109
b) Područje rasprostranjenosti kestenovih šuma u Evropi	111
c) Važnija nalazišta umjetno uzgojenog kestena	113
O važnijim uslovima uspijevanja evropskog pitomog kestena	121
Zaključne napomene	133
Pregled literature	135
Über die Verbreitung der europäischen Edelkastanie mit besonderer Rücksicht auf den Unabhängigen Staat Kroatien und die Nachbarländer	139
Sulla distribuzione geografica del castagno, con particolare riguardo allo Stato Indipendente Croato e Paesi vicini	141